Rozmowę z panią Karoliną Odelską i panią Aldoną Jagiełło – szkolnymi koordynatorami projektu Erasmus+ w Liceum Ogólnokształcącym im. Cypriana Kamila Norwida w Radzyminie dla Redakcji „Norwid News" przeprowadziła Barbara Kocikowska – Kopyt

BKK: Koniec roku szkolnego już za nami i w szkole nie ma już uczniów, ale nadal są nauczyciele, bo ich praca nie kończy się wraz z ostatnim dzwonkiem. Dzisiaj umówiłam się na spotkanie ze szkolnymi koordynatorkami projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+ (KA1) Mobilność uczniów i kadry edukacji szkolnej. W 2025 i 2026 roku w naszym liceum trwała realizacja dwóch powiązanych ze sobą projektów, które wypełniały założenia opracowanego w 2024 r. Planu Rozwoju Erasmusa. Czas na podsumowanie.

Istota i początki projektu

BKK: Jak narodziła się idea udziału w programie Erasmus+ ?

KO: Idea zrodziła się z potrzeby otwarcia naszych uczniów i nauczycieli na Europę oraz chęci przełamania rutyny. Szkoła bierze udział w programie Erasmus + od 2017 r. To już prawie 10 lat, więc możemy powiedzieć, że mamy na tym polu sporo doświadczenia. W tym czasie aplikowaliśmy do kilku pojedynczych grantów, a obecnie jesteśmy na etapie realizowania akredytacji, która zakończy się w 2027 r. **W ostatnich latach w ramach mobilności do szkół i na kursy za granicę wyjechało 36 uczniów i 29 nauczycieli. W ramach obecnie realizowanej akredytacji uzyskaliśmy do tej pory wsparcie finansowe nieco ponad 93 tysiące euro. To daje dużo możliwości.**

BKK: Dlaczego mobilność z Erasmus+?

AJ: Wiadomo, że szkoła nie istnieje bez uczniów. To nie tylko fakt, ale i zasada, którą się na co dzień kierujemy. Aby zapewnić młodzieży edukację na najwyższym poziomie musimy zacząć od siebie i doskonalenia własnego warsztatu pracy. **Nowoczesna szkoła to taka, która potrafi zadbać o rozwój nie tylko uczniów, ale i kadry nauczycielskiej.**

KO: Zdecydowaliśmy się na mobilność kadry i uczniów, ponieważ bezpośrednie doświadczenie – nauka w działaniu – przynosi najlepsze efekty. Dla uczniów mobilność to szansa odwiedzenia rówieśników w innych krajach, poznania ich systemu edukacji, realizacji wspólnych projektów i działań. To też możliwość rozwijania kompetencji językowych i społecznych, które już wkrótce zaowocują ich większymi możliwościami na rynku pracy lub szansą na kontynuowanie nauki. **Chcieliśmy, aby młodzież zobaczyła, że edukacja nie ma granic, a nauczyciele zyskali przestrzeń do wymiany dobrych praktyk i poznania nowoczesnych metod nauczania u źródła.**

AJ: Dla nauczycieli to rozwój zawodowy i osobisty. Atrakcyjne i dobrze przygotowane kursy i szkolenia. To też olbrzymie wsparcie merytoryczne i metodologiczne, którego nie da się zastąpić w żaden sposób. To unikatowe doświadczenie, gdyż odbywa się w środowisku międzynarodowym, inkluzyjnym, otwartym na wymianę doświadczeń i dialog. Tego bardzo nam brakuje. Skoro polska edukacja i nauka w naszej szkole ma być prowadzona na poziomie takim, jak w innych krajach Unii Europejskiej, to nabywanie nowych kompetencji również powinno odbywać się na tej zasadzie. **Uczymy się od najlepszych, ale też poprzez wymianę doświadczeń od siebie nawzajem.**

BKK: Jak wyglądał proces wyłaniania uczniów i nauczycieli, którzy wzięli udział w zagranicznych wyjazdach? Jakie kryteria były kluczowe?

KO: Proces rekrutacji opiera się na przejrzystym regulaminie i jest maksymalnie obiektywny. Nauczyciele aplikują do udziału w projekcie kiedy czują, że potrzebują się szkolić. To musi wynikać z ich przekonania o tym, że warto się rozwijać. Proces jest jawny i otwarty. Każdy pracownik może wziąć w nim udział. **Kluczowa jest motywacja, gotowość do dzielenia się wiedzą** po powrocie z mobilności oraz zgodność planowanego szkolenia z planem rozwoju szkoły.

AJ: W przypadku uczniów bierzemy pod uwagę nie tylko kompetencje, ale przede wszystkim **zaangażowanie w życie szkoły, motywację do nauki języków obcych oraz otwartość na inne kultury.** Ważnym elementem jest też postawa podczas całego procesu rekrutacyjnego.

Mobilność uczniów i nauczycieli

BKK: Czego dokładnie uczą się nauczyciele podczas zagranicznych wizyt?

KO: Nauczyciele uczestniczą w kursach metodycznych oraz aktualizują swoją wiedzę merytoryczną , rozwijają umiejętności potrzebne w ich codziennej pracy dydaktycznej i wychowawczej. Przywożą do nas przede wszystkim wiedzę z zakresu nowoczesnych technologii (np. wykorzystanie sztucznej inteligencji w edukacji), budowania postaw obywatelskich i ekologicznych. Poznają metodykę nauczania zgodną ze standardami nowoczesnej, aktywnej szkoły, a także techniki pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Uczą się także skutecznego budowania odporności psychicznej. Wszystkie te elementy są ważne i muszą występować obok siebie. **Najważniejsze jednak jest to, że te nowo nabyte kompetencje włączają do swojego warsztatu pracy i dzielą się nimi w ramach zespołów przedmiotowych.**

Jakie są największe różnice w systemach edukacji między Polską a krajami partnerskimi, które udało się zaobserwować?

AJ: Do tej pory w ramach Akredytacji Erasmusa gościliśmy w dwóch szkołach średnich na Słowacji i w Hiszpanii. To kraje w których systemy edukacji bardzo różnią się od polskiego, ale też od siebie wzajemnie. U naszych bliższych i dalszych sąsiadów zaobserwowaliśmy wiele podobieństw ale im dalej od granicy, tym spotykało nas więcej niespodzianek. Najbardziej widoczną różnicą jest większy nacisk w szkołach partnerskich na edukację

praktyczną, projektową i interdyscyplinarną kosztem tradycyjnego "wkuwania" teorii. Zauważyliśmy także większą autonomię nauczycieli, a w Hiszpanii luźniejsze, bardziej partnerskie relacje na linii nauczyciel-uczeń.
KO: Z dużą satysfakcją stwierdziliśmy, że obecnie wyposażenie w nowoczesny sprzęt sprzyjający pracy zespołowej, w naszej szkole jest na podobnym poziomie co u partnerów. Pod względem technologicznym przestaliśmy być cyfrowo zacofani. Nie musimy mieć kompleksów. To dla nas znak, że na innych polach, gdzie ta różnica jeszcze jest znaczna, również dogonimy liderów.

BKK: Czy Erasmus to tylko kolejna wycieczka zagraniczna? Czym się różni od innych organizowanych przez szkołę wyjazdów?
KO: Mobilność w ramach Erasmus+ to nie wycieczka, choć przyznaję, że wielokrotnie słyszałam takie opinie. **Udział w projekcie to zakrojona przynajmniej na cały rok współpraca szkół. W ramach projektu uczniowie przygotowują się teoretycznie i praktycznie do zaplanowanych w czasie mobilności działań.** Często muszą samodzielnie poszukiwać wiedzy przygotowywać prezentacje, a w ramach rekrutacji zaprezentować swoją wiedzę i umiejętności w wybranych dziedzinach. Podczas mobilności mają do wykonania konkretne zadania współpracując w międzynarodowym zespole. **Działania kulturowe i integracja oraz poznawanie atrakcji miejsca do którego przyjechali nie jest więc celem samym w sobie, a jednym z narzędzi do jego osiągania.** Również po powrocie z mobilności nie kończy się praca uczniów. Ich zadaniem jest zaprezentowanie wypracowanych efektów i zapoznanie z nimi zarówno społeczności szkolnej,ale także otoczenia np. rodziny i znajomych.

BKK: W jak sposób podczas mobilności uczniowie mogą się czegoś uczyć?
KO: Podczas ubiegłorocznej mobilności w Słowacji w Senecu razem z tamtejszymi uczniami realizowaliśmy program współpracy: **„Działajmy dla ziemi”,** w ramach którego podjęliśmy **akcję diagnozowania stanu najniższego otoczenia pod kątem zanieczyszczenia środowiska i szkodliwych czynników takich jak hałas.** Wspólnie uczyliśmy się wykrywania takich zagrożeń i przeciwdziałania ich skutkom dla zdrowia fizycznego i psychicznego. Szukaliśmy sposobów na ograniczenie szkodliwego wpływu na środowisko naturalne, jaki wywieramy swoimi codziennymi decyzjami i wyborami. To nie tylko poprawiło stan wiedzy wśród uczniów obu szkół ale pomogło zmienić postawy konsumenckie na bardziej zrównoważone i eko w ich rodzinach
AJ: Podczas tegorocznej wizyty w hiszpańskim Guadix współpraca skupiała się na tematyce szkolnej demokracji i postaw obywatelskich **- „Promoting active citizenship”.** Współpraca zakładała poznanie **w jaki sposób** nasze kraje promują w szkołach postawy świadomego korzystania z praw obywatelskich, zaangażowania w działania społeczeństwa obywatelskiego, wolontariatu uczniowskiego. **Uczniowie w praktyce uczestniczyli w pracy samorządu szkolnego i akcjach wolontariackich zarówno w okresie poprzedzającym mobilność i po jej zakończeniu. Podczas mobilności wspólnie, jako wolontariusze, zorganizowali akcję charytatywną.** Dzielili się doświadczeniami, prezentowali efekty pracy.

Ta lekcja demokracji w praktyce była ważna, gdyż uświadomiła uczniom, że idea obywatelskości nie jest zarezerwowana dla działań dorosłych ludzi. Młodzież może aktywnie włączyć się w promocję postaw obywatelskich i czerpać dużo satysfakcji z pracy społecznej na rzecz szkoły i społeczności lokalnej.

Rezultaty i długoterminowy wpływ

BKK: Jak udział w Erasmusie+ wpływa na postawę uczniów, ich samodzielność, motywację do nauki i wizerunek szkoły?

AJ: Młodzież wyjeżdżając za granicę rozwija postawy obywatelskie i uczy się edukacji ekologicznej opartej na zrównoważonym wykorzystywaniu zasobów. To prawdziwy katalizator zmian! Widząc jak funkcjonuje szkolna demokracja i wolontariat za granicą inaczej postrzegają ich wartość. **Łatwiej im zwiększyć własne zaangażowanie w działania na rzecz szkoły, kolegów i koleżanek. Uczniowie wracają znacznie bardziej pewni siebie, przełamują barierę językową w codziennej komunikacji i stają się samodzielni.** Taki wyjazd zmusza ich do wyjścia ze strefy komfortu.

KO: Po powrocie z obu mobilności zaobserwowaliśmy wyraźną zmianę postaw uczestników i ich zaangażowanie w dzielenie się doświadczeniami z innymi uczniami podczas zajęć i spotkań klasowych. Ważne jest również to, że **wystąpił oczekiwany przez nas wzrost motywacji do nauki języków obcych, gdyż okazało się, że ich znajomość daje szansę na rozwój. Zaobserwowaliśmy również większą tolerancję i otwartość na świat, a także lepsze wyniki w nauce i chęć angażowania się w projekty społeczne.**

AJ: Udział w programie bardzo podnosi prestiż szkoły, wpływa na jej rozpoznawalność i zainteresowanie jej ofertą edukacyjną w czasie naboru. Do szkoły kandydują uczniowie, dla których udział w tego typu aktywnościach jest ważny i cenny. Widać to chociażby po dużym zainteresowaniu naborem i podczas rekrutacji do projektów. **Liczba chętnych w ciągu ostatnich lat niemal się potroiła.** W środowisku lokalnym stajemy się postrzegani jako placówka nowoczesna, ambitna i dbająca o wszechstronny rozwój młodzieży. Na arenie międzynarodowej zyskujemy wiarygodnych partnerów do kolejnych projektów, co stawia nas w gronie innowacyjnych europejskich placówek edukacyjnych. Nasi projektowi partnerzy chętnie przyjeżdżają do nas z uczniami. Wzajemna wymiana doświadczeń daje dobre rezultaty.

BKK: Bardzo dziękuję za podzielenie się refleksjami i życzę paniom w pełni zasłużonych wakacji od pracy zawodowej.

KO: Dziękujemy, to będą wakacje od nauczania, ale nie od koordynowania projektem. Tutaj praca trwa.

AJ: Wszystkim życzymy udanych wakacji.